

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบ
ฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ
Comparison of Thai language Learning-Reading Comprehension
between Exercise Practicing and technical teaching SQ4R for students in
Mathayom Suksa 2, Chumkhor Pittayakhom School

จันทิมา สรรเสริญ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R (4) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอน เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จากนั้นจับสลากเลือกนักเรียน 2 ห้อง โดยนักเรียนห้องที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 และนักเรียนห้องที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การสอนแบบปกติ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R จำนวน 8 แผน แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 8 แผน แบบฝึกทักษะการจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R จำนวน 8 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า (t-test) แบบ dependent และ independent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) แบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.42/83.08 (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนที่ได้รับการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
E-mail: 6114442033@rumail.ru.ac.th

จัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากขึ้นไป

คำสำคัญ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย, การอ่านจับใจความสำคัญ, แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

Abstract

The purpose of this study emphasized to (1) develop and find the effectiveness of Exercise Practicing-Reading Comprehension for students in Mathayom Suksa 2 to be effective according to the criteria of 80/80 (2) to compare Learning Achievement of Thai subject on Reading Comprehension between teaching with Exercise Practicing and technical teaching SQ4R for students in Mathayom Suksa 2, Chumkhor Pittayakom School (3) to compare Learning Achievement in both pre-test and post-test based on technical teaching SQ4R (4) to study on students' satisfaction toward teaching-Reading Comprehension between teaching with Exercises and SQ4R. The respondent used in the research include students in Mathayom Suksa 2/2, Chumkhor Pittayakhom School, Rayong Province, first semester of 2020. There were 19 students from Cluster Random Sampling based on drawing lots. The study has characterized the students into two groups, which the class 2/1 was an experimental group using the SQ4R teaching technique and the class 2/2 was a control group based on normal teaching. The research tools consisted of the lesson plan of exercise practicing and SQ4R for 8 sets of each technique based on Reading Comprehension. And, learning achievement tests on reading comprehension with multiple choices for 30 questions. Last, satisfaction survey forms toward teaching with exercise and SQ4R for 10 questions, calculated by using a scoring basis which has been examined by experts and determined The Index of Item Objective Congruency (IOC). Data analyzing based on Mean ($\bar{x}$), Standard deviation (S.D.), t-test (dependent and independent).

The findings found that 1) teaching with exercise practicing on reading comprehension for students in Mathayom Suksa 2 indicated standard criteria 80/80 effectively at 81.42/83.08 2) students who had learning with technical teaching SQ4R expressed learning achievement-reading comprehension higher than the normal teaching as statistical significant .05 3) students who participated learning with technical teaching SQ4R showed learning achievement higher on the post-test as statistical significant .05 4) the students' satisfaction toward teaching with exercise practicing and technical teaching SQ4R was at high level.

Keywords Achievement of Thai subject, Reading comprehension, Exercise Practicing and technical teaching SQ4R

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) รายงานถึงสภาพปัญหาของคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 ของนักเรียนทั่วประเทศ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำมาก คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกรายวิชา รวมถึงผลการทดสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียนระดับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ในปี ค.ศ. 2019 พบว่าคะแนนที่ได้ต่ำกว่ามาตรฐานโลก มีผู้สอบได้คะแนนต่ำกว่าระดับ “Below minimum” ซึ่งจากรายงานพันธกิจของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) ได้กล่าวเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทยว่าส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ นำไปสู่ปัญหาคุณภาพของการศึกษาวิชาอื่น ๆ ที่ล่าช้าไปด้วย ดังนั้น การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีกรปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อีกทั้งต้องพัฒนาทางการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้บนฐานสมรรถนะ และใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ตลอดจนการสร้าง วิจารณ์ญาณและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ กระบวนการสอนจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะการดู การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับใช้เป็นที่ทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ โดยใช้ทักษะต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา เป็นทักษะพื้นฐานในการสังเคราะห์และประสบการณ์ เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นด้วยตนเองของผู้เรียน องค์ความรู้เหล่านี้จะก่อให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ โดยแสดงผ่านทักษะ การพูดและการเขียน จะเห็นได้ว่าทักษะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันและเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย จึงควรมุ่งเน้นการฝึกฝนและพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์เป็นสำคัญ โดยอาศัยวิชาหลักภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นวิชาพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจวรรณคดีและวรรณกรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อ พิทยาคม ปีการศึกษา 2562 (ชำอ้อพิทยาคม : 2562) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนไม่เต็มตามที่ควร จากการ วิเคราะห์แนวการตอบคำถามของนักเรียนสะท้อนสภาพว่า นักเรียนขาดทักษะการอ่าน ส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์ ทำให้ ผลการทดสอบเกี่ยวกับการอ่านไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ปัญหาเหล่านี้ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่ คาดหวังกล่าวคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเพราะผู้เรียนไม่เข้าใจคำถามหรือ วิเคราะห์ประเด็นไม่ถูกต้อง ดังนั้น ทักษะการอ่านจับใจความ จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิด ทักษะการวิเคราะห์ประเด็นคำถามหรือปัญหา ตลอดจนเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใจและสนใจ ในการอ่านมากขึ้น ดังนั้น ยุทธวิธีในการสอนอ่านที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการอ่านได้ง่ายและรวดเร็ววิธีหนึ่งก็คือ การสอนอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ แบบ SQ4R (Survey, Question, Read, Recite, Write, and Review) การสอนตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของ Pressley (2006) ที่กล่าวไว้ว่าผู้เรียนจะมีพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้น ถ้าครูผู้สอนมี เครื่องมือหรือเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกหรือกระตุ้นเพื่อพัฒนาการอ่านด้วยตนเอง

ซึ่งการสอนแบบ SQ4R โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจใน การอ่านด้วยตนเอง เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็ว ๆ เพื่อดูว่าเนื้อหาในบทนั้นมีควมยาวมากน้อย ขนาดไหน และในขณะที่เดียวกันก็เป็นการจับใจความสำคัญอย่างคร่าว ๆ และดูหัวข้อย่อในแต่ละบท รวมถึงคำถาม และสรุปใจความท้ายบทด้วยเพื่อนำไปตั้งคำถามที่ได้มาจากบทอ่านเพื่อถามตัวเอง ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความ สำคัญ ๆ ในบทนั้นโดยคำถามที่ถามนั้นได้แก่ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมี จุดหมายและจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุม

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

และปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้อ่านและทำความเข้าใจในการอ่านด้วยตนเอง ตลอดจนให้นักเรียนได้ใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่จัดทำขึ้นตามแนวคิดของบลูม (Bloom : 1956) ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งการใช้แบบฝึกทักษะจะมีการกำหนดเงื่อนไขการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยตามลำดับขั้นตอน จะยิ่งทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทยดีขึ้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R จะเป็นสิ่งที่จะช่วยปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพราะเป็นวิธีที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และยังเป็นวิธีที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม การจดบันทึก การเล่าถึงเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเขียนสรุปใจความ นอกจากนี้การทบทวนในสิ่งที่อ่านก็ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R จะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนข้า้อพิตยาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- (1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนข้า้อพิตยาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนข้า้อพิตยาคม ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R
- (4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอน เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนข้า้อพิตยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

สมมติฐานการวิจัย

- (1) แบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
- (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R
- (4) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองการวิจัยนี้ เป็นเนื้อเรื่องวรรณคดีที่ใช้ในการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ นิราศเมืองแกลง ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของเรื่องนิราศเมืองแกลง 2) ประวัติผู้แต่ง 3) ลักษณะคำประพันธ์ 4) การใช้โวหาร 5) เนื้อเรื่อง ช่วงที่ 1 – 3 6) เนื้อเรื่อง ช่วงที่ 4 – 6 7) เนื้อเรื่อง ช่วงที่ 7 – 8 และ 8) บทวิเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 40 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 19 คน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จากนั้นจับสลากเลือกนักเรียน 2 ห้อง โดยนักเรียนห้องที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 และนักเรียนห้องที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การสอนแบบปกติ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1

แบบแผนการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

แบบแผนการทดลองการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Group, Pretest-Posttest Design โดยกลุ่มหนึ่งเรียกว่า กลุ่มทดลอง ซึ่งสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R อีกกลุ่มหนึ่ง เรียกว่า กลุ่มควบคุม ซึ่งสอนโดยใช้การสอนแบบปกติ

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
Ex	O_1	X	O_2
Com	O_1	- X	O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- Ex คือ กลุ่มทดลอง (Experimental group)
- Con คือ กลุ่มควบคุม (Control group)
- O_1 คือ การทดสอบก่อนเรียน
- O_2 คือ การทดสอบหลังเรียน
- X คือ การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R
- X คือ การสอนแบบปกติ

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน มีดังนี้

(1) การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ มีขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญของหน่วยการเรียนรู้นิราศเมืองแกลง ให้นักเรียนทำก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

2) ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ หน่วยการเรียนรู้นิราศเมืองแกลง และนักเรียนกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ วิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ หน่วยการเรียนรู้นิราศเมืองแกลง จนครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้

3) ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ หน่วยการเรียนรู้นิราศเมืองแกลง ให้นักเรียนทำหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 40 ข้อ

4) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

(2) การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1) วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย วารสาร สิ่งพิมพ์ และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึก

3) ศึกษาหลักการทฤษฎี เทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้อง การสร้างนวัตกรรม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และจิตวิทยาการเรียนรู้

4) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากเอกสาร เว็บไซต์และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

5) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อการออกแบบโครงสร้าง และหน่วยการเรียนรู้

6) สร้างแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

7) นำแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านได้ตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับแบบฝึกเสริมทักษะบางข้อให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนไม่ยากหรือง่ายเกินไป รวมทั้งปรับขนาดของอักษรและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

8) หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแล้ว นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ตามขั้นตอน ดังนี้

8.1) กลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1: 1: 1) ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา ปีการศึกษา 2563 ที่ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน จากกลุ่มนักเรียนที่ผลการเรียนวิชาภาษาไทย เก่ง ปานกลาง และอ่อน กลุ่มละ 1 คน เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน

8.2) กลุ่มทดลองกลุ่มย่อย (3: 3: 3) ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา ปีการศึกษา 2563 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียนกลุ่มเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 3 คน เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน

8.3) กลุ่มทดลองกลุ่มภาคสนาม (10: 10: 10) ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา ปีการศึกษา 2563 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 30 คน ประกอบด้วยนักเรียนกลุ่มเก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน และอ่อน 10 คน เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาที่ผ่านมา

(3) การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอนเรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ
2) กำหนดประเด็นและรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ข้อ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของข้อคำถาม จากนั้นแก้ไขแบบวัดความพึงพอใจตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป

5) จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการสอนด้วยเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ พบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.42/83.08 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การหาประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
การหาประสิทธิภาพภาคสนาม	81.42	83.08

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.42/83.08 ซึ่งหมายความว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.42/83.08 ตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนข้า้อพพิทายาคม ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	19	35.74	2.02	3.462	.001*
กลุ่มควบคุม	21	32.86	3.07		

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ที่ดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้เรียนแบบปกติ

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนข้า้อพพิทายาคม ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน – หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คะแนน	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	19	23.63	2.65	19.071	.00*
หลังเรียน	19	35.74	2.02		

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าวิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การจับใจความสำคัญ ที่ดีกว่าการเรียนแบบปกติ

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอน เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนข้า้อพพิทายาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R

ตารางที่ 4 แสดงผลความพึงพอใจที่มีต่อการสอน เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กลุ่มทดลอง

ข้อ	รายการประเมิน	กลุ่มทดลอง		ระดับความพึงพอใจ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	แบบฝึกทักษะมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติที่ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.21	0.83	มาก
2	เนื้อหาในแบบฝึกทักษะเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.16	0.67	มาก
3	นักเรียนคิดว่าเวลาที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.37	0.48	มาก
4	นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R	4.26	0.71	มาก
5	กิจกรรมการอ่านด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สอดคล้องกับเนื้อหาในแบบฝึกทักษะที่ใช้สอน	4.32	0.73	มาก

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

ข้อ	รายการประเมิน	กลุ่มทดลอง		ระดับความพึงพอใจ
		$\bar{X}$	S.D.	
6	กิจกรรมการอ่านด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สร้างความพร้อมให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น	4.53	0.60	มากที่สุด
7	กิจกรรมการอ่านด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.63	0.48	มากที่สุด
8	กิจกรรมในแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง	4.00	0.86	มาก
9	แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้	4.47	0.60	มาก
10	แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ	4.42	0.67	มาก
รวมเฉลี่ย		4.34	0.66	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการสอน เรื่อง การจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สร้างความพร้อมให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น และทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น

อภิปรายผล

(1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ 81.42 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ 83.08 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ เนื่องมาจากการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R นั้นเกิดจากการที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับ ดาราณีย์ จันทรหอม (2550) ได้ให้ความสำคัญของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องนำมาเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนการรู้ที่ครูต้องเลือกและสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุดเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน ในส่วนการใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R ที่เป็นเทคนิคในการพัฒนาการอ่านการจับใจความสำคัญของผู้เรียนนั้น เป็นยุทธวิธีในการสอนอ่านที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการอ่านได้ง่ายและรวดเร็วซึ่งการสอนตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Pressley (2006) ที่กล่าวว่าผู้เรียนจะมีพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้น ถ้าครูผู้สอนมีเครื่องมือหรือเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกหรือกระตุ้นเพื่อพัฒนาการอ่านด้วยตนเอง ซึ่งการสอนแบบ SQ4R โดยในแต่ละขั้นตอนนี้ให้โอกาสผู้เรียนฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านด้วยตนเอง เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็ว ๆ เพื่อดูว่าเนื้อหาในบทนั้นมีควมยาวมากน้อยขนาดไหน และในขณะที่เดียวกันก็เป็นการจับใจความสำคัญอย่างรวดเร็ว ๆ และดูหัวข้อย่อยในแต่ละบท รวมถึงคำถามและสรุปใจความท้ายบทด้วยเพื่อนำไปตั้งคำถามที่ได้มาจากบทอ่านเพื่อถามตัวเอง ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญ ๆ ในบทนั้น โดยคำถามที่ถามนั้นได้แก่ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมายและจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้อ่านบรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง ตลอดจนหากนักเรียนได้ใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่าน

จับใจความสำคัญที่จัดทำขึ้นตามแนวคิดของบลูม (Bloom: 1956) ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งการใช้แบบฝึกทักษะจะมีการกำหนดเงื่อนไขการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยตามลำดับขั้นตอน จะยิ่งทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทยดีขึ้น

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ในกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำผลการทดสอบก่อนเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติมาเปรียบเทียบกัน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีกว่าวิธีการสอนแบบปกติ เนื่องจากการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความและเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายและเป็นแรงจูงใจในการอ่าน อีกทั้งเป็นการจัดการเรียนรู้ไปที่ละขั้นตอน ขั้นที่ 1 การอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม ขั้นที่ 3 การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 การจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามความเข้าใจของตนเอง ขั้นที่ 5 การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนของตนเอง และขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น ซึ่งในการทดลองใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R อย่างเข้าใจและลงมือทำแบบฝึกหัดทั้ง 8 ชุด ในเวลาที่เหมาะสม จะทำให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นการมุ่งหาคำตอบอย่างมีจุดหมายและเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับ กานต์ธิดา แก้วกาม (2557) ที่กล่าวว่า วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ไปทีละขั้นตอน โดยเริ่มจาก 1) ขั้นเตรียมความพร้อม จัดกลุ่มผู้เรียนโดยคละความสามารถกลุ่มละ 5-6 คน พร้อมทั้งชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ และชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R 2) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน 3) ขั้นสอนให้นักเรียนสำรวจบทอ่าน (S-Survey) คือการอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ การตั้งคำถาม (Q-Question) จากการสำรวจบทอ่าน แล้วให้นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด (R-Read) และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ แล้วจดบันทึก (R-Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกตามความเข้าใจของตนเองพร้อมจดบันทึก บันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นสรุปใจความสำคัญ (R-Recite) โดยใช้ภาษาของตนเอง จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวน (R-Reflect) วิเคราะห์ วิจัยบทอ่าน แสดงความคิดเห็น ครูจะทบทวนคำถามและคำตอบที่ได้จากบทอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญหายไปให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำ 4) ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อเรื่องและวิธีการอ่าน ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยคำถาม ซึ่งเป็นการประมวลผลความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วเข้าด้วยกัน และช่วยสร้างความเข้าใจในบทอ่านได้ดีขึ้น

(3) ความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R จำนวน 19 คน พบว่า ผลความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) โดยมีรายการพิจารณา 2 รายการ คือ กิจกรรมการอ่านด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สร้างความพร้อมให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น และกิจกรรมการอ่านด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผลของความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาภาษาไทย เรื่องการจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สะท้อนให้

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

เห็นว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R นั้นนอกจากจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นแล้วยังสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจเรียนมากขึ้น

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่นำเสนอมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างมีระบบ โดยขั้นตอนต่าง ๆ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ทั้งนี้ในการฝึกฝนแต่ละขั้นตอนของนักเรียนต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพราะการฝึกอ่านต้องใช้ทักษะพื้นฐานควบคู่กันหลายด้าน ได้แก่ ด้านสายตา ด้านการคิดวิเคราะห์ และประสบการณ์เดิมรวมทั้งทักษะเดิมที่นักเรียนมีมาก่อน ดังนั้น เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) เนื้อหาที่นำมาใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ควรเลือกเนื้อหาหรือหัวข้อที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน อาจเป็นเนื้อหาที่อยู่ในบทเรียนอยู่แล้ว หรือเป็นเรื่องเพิ่มเติมจากบทเรียน และเนื้อหาดังกล่าวจะต้องมีข้อคิด คติสอนใจที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

(2) ควรกำหนดกฎ กติกา ในการทำแบบฝึกทักษะ เช่น ห้ามลอกกัน ผิดแล้วให้ทำการแก้ไขให้เรียบร้อย พร้อมทั้งบอกเหตุผลกับนักเรียนว่าเพราะอะไรครูถึงให้ทำ เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R

(3) ควรกล่าวคำชมเชย เมื่อนักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีขึ้นเพื่อเสริมแรงและกระตุ้นการฝึกฝนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการจับใจความสำคัญ ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R กับเทคนิคการสอนแบบอื่น ๆ เช่น KWL PLUS หรือวิธีสอนแบบ MIA เป็นต้น

(2) ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับความสามารถของนักเรียน เป็นต้น

(3) ควรพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญให้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยที่ให้ความอนุเคราะห์ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และข้อเสนอแนะด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมาจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบไปด้วย นางสาวสิตานัน ชุมเกษียร หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนข้า้อ้อพิทยาคม นายธนวิฏ์ ปรีชาจารย์ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดสุทธิวราราม และนางสาวสร้อยญา ปัญญาสุทธิ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์และมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครู นักเรียนโรงเรียนข้า้อพิตยาคม และโรงเรียนเขาชะเมาวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ เป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายขอขอบพระคุณผู้เขียนตำราและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและใช้เป็นข้อมูลประกอบการอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). รายงานพันธกิจ.สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2564, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1734-file.pdf>
- ข้า้อพิตยาคม. (2562). แบบรายงานตนเอง. ระยอง : โรงเรียนข้า้อพิตยาคม.
- ดารานีย์ จันทร์หอม. (2550). การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่ปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านคำคล้องจอง. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bloom Benjamin S., et al. 1956. *Taxonomy of Educational Objectives*. New York : David Mckay Company.
- Pressley, M. 2006. *Solving problems in the teaching of literacy. Reading instruction that works: The case for balanced teaching (3rd ed.)*. Guilford Press.